

УДК 378.11

USE OF ACTIVE LEARNING METHODS IN PROFESSIONAL TRAINING
OF FUTURE SPECIALISTSВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ
ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Pashchenko M./ Пащенко М.І.

ORCID 0000-0002-4011-1800

с.р.с.,ас.проф./к.пед.н., доцент,

Chernenko L. / Черненко Л.П.

teacher /викладач

*Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College of Education
and Humanities of Cherkasy Regional Council»*

33, Nebesna Sotnia, 20 300

*КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г. Шевченка**Черкаської обласної ради»**вул. Небесної Сотні, 33, 20 300*

Анотація. У статті визначено вимоги до використання активних методів навчання. Зазначено, що реалізація рольових, дидактичних ігор в їх оптимальному поєднанні з іншими методами професійної підготовки у процесі дистанційного навчання сприяє формуванню у студентів професійних знань, умінь застосовувати знання у нестандартних ситуаціях. Розглянуто специфіку активного навчання за допомогою методів активного навчання у процесі дистанційного навчання.

Ключові слова: активні методи навчання; дистанційне навчання, студенти.

Abstract. The article defines the requirements for the use of active learning methods. It is noted that the implementation of role-playing, didactic games in their optimal combination with other methods of professional training in the process of distance learning contributes to the formation of students' professional knowledge, the ability to apply knowledge in non-standard situations. The specifics of active learning using methods of active learning in the process of distance learning are considered.

Keywords: active learning methods; distance learning, students.

Вступ.

Сучасні соціальні умови підвищують вимоги до професійного рівня майбутнього вчителя, націлюють на формування особистості ініціативної, самостійної, мобільної, наділеної творчим мисленням. Ініціативної, самостійної, наділеної творчим мисленням. Інтенсивно проводяться пошуки інноваційних методів та засобів розв'язання поставлених завдань удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері освіти в умовах дистанційної навчання.

Саме тому, зростає кількість вітчизняних та зарубіжних досліджень, що розкривають основи удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців у процесі дистанційного навчання, а також застосування сучасних методів організації активної взаємодії в умовах закладу вищої освіти.

Основний текст.

Метою нашого дослідження є аналіз сучасного бачення сутності та змісту організації активної пізнавальної діяльності у вищій школі та виокремлення власних рекомендації щодо використання активних методів навчання у підготовці майбутніх фахівців у процесі дистанційного навчання.

Важливу роль в освітньому процесі професійної підготовки відіграє активність студентів. Як зазначали психологи (В. Давидов, Л. Занков, Д. Ельконін та ін.), формування знань йде тим успішніше, чим вище активність тих, кого навчають, і це призводить не тільки до кращого розуміння, запам'ятання, зберігання і відновлення нової інформації, але й виробляє уміння застосовувати отриманні знання на практиці.

Відповідно до сучасних вимог процес професійної підготовки майбутніх фахівців повинен:

- бути практико-орієнтованим;
- містити у собі конкретну мету і проблеми професійної діяльності;
- забезпечувати формування у майбутніх педагогів здатності вирішувати практичні професійні завдання.

Специфіка активізації пізнавальної діяльності студентів у процесі дистанційного навчання полягає у тому, що мислення і поведінка студентів примусово активізується, спілкування студентів з викладачем і один з одним відбувається на високому рівні мотивації, емоційності і творчості, формування у студентів педагогічних умінь відбувається в обмежені строки. Форми активної взаємодії підтримують у студентів творче напруження, діловий азарт, позитивне збудження, емоційність, зацікавленість. Таке навчання нікого не залишає байдужим, значно підвищується культура спілкування, поглиблюється потяг до взаємодії з людьми у різних ситуаціях, інтенсивно формуються організаційні навички.

У науковій літературі, згідно класифікації Є. Голанта, О. Комар О. Пометун та Г. Фрейман розрізняють методи навчання на пасивні, активні та інтерактивні. Сутність інтерактивних методів у тому, що навчання відбувається шляхом взаємодії та співпраці всіх тих, хто навчається і навчає. Основний принцип інтеракції: постійна взаємодія студентів між собою, їх співпраця, спілкування, співробітництво [3].

Активними методами навчання, ми вважаємо методи професійної підготовки, які дозволяють інтенсифікувати процес розуміння, засвоєння, творче застосування знань при розв'язуванні практичних завдань. Їх сутність полягає в тому, що студент отримує необхідні знання шляхом вивчення й аналізу різних джерел інформації та практичного виконання майбутніх професійних завдань. Вважаємо, що інтерактивні методи навчання можуть входити до групи активних, оскільки вони мають також ознаки методу активного навчання: мета – засвоєння змісту освіти, єдність викладання і учіння, тобто бінарність навчання і активний характер способу засвоєння, направленою на кожний елемент змісту освіти [2].

До групи методів активного навчання включають методи: проблемна ситуація, метод інциденту, мозкова атака, метод занурення, евристична бесіда, дискусія, диспут, конкурс, олімпіада, аналіз педагогічної ситуації, аналіз критичної ситуації, розв'язування конфлікту, метод клініки, метод лабіринту, розігрування ролей, драматизація, дидактична і ділова гра тощо.

Поняття методів активного навчання розповсюджується на достатньо велику групу прийомів і способів проведення теоретичних і практичних занять.

Це, наприклад, тренінги, аналіз конкретних ситуацій, рішення проблемних задач, евристична бесіда, метод клініки, метод лабіринту, розігрування ролей, драматизація, дидактична і ділова гра тощо. Вибір будь-якого методу активного навчання залежить від конкретних завдань навчання, специфіки навчального процесу, підготовки викладача і студентів.

Включення студентів у рольові та ділові ігри, імітаційне моделювання педагогічних ситуацій у процесі дистанційного навчання, дає змогу шляхом активної взаємодії між студентами приймати рішення, засвоювати конкретні професійні уміння. Крім того, ділова гра сприяє створенню невимушеної, неформальної обстановки на заняттях, відвертих, доброзичливих і довірливих стосунків між студентами та викладачами, що формує у майбутніх фахівців вміння спілкуватися. Рольові ігри найбільш ефективно можна використовувати при засвоєнні таких тем, де виникає багато дискусійних питань, при розв'язанні яких з'являється можливість співставити альтернативні думки. Більш цікаво проходить гра, коли в хід її ввести катастрофу – незаплановану, несподівану, невідому для учасників гри обставину, чи учасника з важливими матеріалами, фактами, іншими елементами випадковості, заставляє швидко зорієнтуватися, підключити свої знання та вміння з інших галузей знань, заставляє учасників гри висловлювати те, що вони не змогли б розповісти в інших умовах. Цьому сприяє емоційно-заразлива атмосфера інтелектуального і морального суперництва у ході гри. Обставини гри плануються, продумуються, аналізуються, підбираються викладачами завчасно.

Методичне забезпечення гри (структурна схема, об'єкт імітацій, комплект ролей, правила гри, система оцінювання тощо) сприяє чіткому її проведенню, активізує пізнавальну діяльність студентів, формує необхідні для майбутнього фахівця професійні якості.

Вимоги до використання гри можна поділити на взаємопов'язані групи:

- вимоги до навчального процесу в цілому;
- вимоги до ігор як методу навчання;
- вимоги до студента як суб'єкта діяльності;
- вимоги до викладача.

Умови використання гри мають свої підструктури, рівні. Наприклад, системний вибір ситуацій-моделей для програвання можливий лише за таких умов: вибір ситуацій за певними критеріями; відповідна обробка ситуації прийнятої для програвання; класифікація ситуацій і формування їх у систему рольових ігор.

Отже, реалізація рольових, дидактичних ігор в їх оптимальному поєднанні з іншими методами професійної підготовки у процесі дистанційного навчання сприяє формуванню у студентів умінь застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, знаходити оригінальні способи вирішення проблем, використовувати інтуїцію як складову частину творчості.

Висновки.

Специфіка навчання за допомогою методів активного навчання у процесі дистанційного навчання полягає в тому, що мислення і поведінка студентів примусово активізується, спілкування студентів з викладачем і один з одним

відбувається на високому рівні мотивації, емоційності і творчості, формування у студентів педагогічних умінь відбувається в обмежені строки. Методи активного навчання підтримують у студентів творче напруження, діловий азарт, позитивне збудження, емоційність, зацікавленість. Таке навчання нікого не залишає байдужим, значно підвищується культура спілкування, взаємодії з людьми у різних ситуаціях, формуються організаційні навички. Викладачам бажано застосовувати активні методи навчання у процесі дистанційного навчання у різних комбінаціях, залежно від завдання та умов кожного виду занять.

Література

1. Васянович Г. П. Педагогіка і психологія. Вибрані твори: в 5-ти т. Т. 4: Збірник наукових праць. Львів: Сполум, 2010. 512 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підруч. Київ.: Академвидав, 2012. 352 с.
3. Комар О. Інтерактивні методи навчання в сучасній дидактиці. Режим доступу :<http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/handle/6789/374>.

literature

1. Vasyanovych G. P. Pedagogy and psychology. Selected works: in 5 volumes. Volume 4: Collection of scientific papers. Lviv: Spolom, 2010. 512 p.
2. Dychkivska I. M. Innovative pedagogical technologies: textbook. Kyiv.: Akademvydav, 2012. 352 p.
3. Komar O. Interactive teaching methods in modern didactics. Access mode: <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/handle/6789/374>.